

OBSAH

1. Technologičnost a estetika konstrukce

1.1. Úvod	9
1.2. Postup konstrukční činnosti	10
1.3. Základní hlediska při návrhu nového přístroje	12
1.3.1 Technologičnost konstrukce	12
1.3.2 Odolnost proti vnějším vlivům	13
1.3.3 Spolehlivost provozu přístroje	15
1.3.4 Miniaturizace mechanických součástí	18
1.3.5 Automatizace provozu přístrojů	21
1.3.6 Montážní přístupnost a vyměnitelnost součástí	22
1.4. Základní pravidla pro konstrukci	23
1.4.1 Konstrukční metody	23
1.4.2 Součásti lisované a vystřihované z plechu	25
1.4.3 Součásti lité, stříkané a lisované	27
1.4.4 Keramické součásti	28
1.4.5 Součásti vyráběné třískovým obráběním	30
1.4.6 Příklad návrhu součástky se zřetelem na výrobní technologii	31
1.4.7 Návrh šasi, panelů a skříněk přístrojů	33
1.4.8 Přenosné přístroje	39
1.5. Konstrukce přístrojů z hlediska bezpečnosti provozu	39
1.6. Estetika konstrukce	40

2. Statické spojování součástí

2.1. Rozebíratelná spojení	46
2.1.1 Spojování klínem a kuzelem	46
2.1.2 Spojování závlačkami a pojistnými kroužky	49
2.1.3 Spojení bajonetová	50
2.1.4 Spojení závity a šrouby	51
Druhy spojovacích závitů	53

Šrouby, matice, podložky	54
Spojení sešroubováním	58
Zajištění šroubů a matic proti uvolnění a ztrátě	59
2.1.5 Spojení nalisováním	62
2.1.6 Přichytky a svorky	63
2.2. Nerozebíratelná spojení	66
2.2.1 Spojení nýtováním	66
2.2.2 Spojování přehybem, vrubem a jazýčky	69
2.2.3 Spojování pájením	71
2.2.4 Spojování svařováním	80
2.2.5 Zatařování do skla	82
2.2.6 Spojování lepením	84
2.2.7 Spojování tmelem	87
2.2.8 Spojování zalitím	88

3. Vedení a otočná uložení

3.1. Úvod	93
3.2. Vedení	94
3.2.1 Kluzná vedení	94
3.2.2 Valivá vedení	98
3.3. Otočná uložení	99
3.3.1 Kluzná uložení	100
Uložení s válcovou plochou	100
Uložení s kuželovou plochou	107
Uložení s kulovou plochou	109
3.3.2 Hrotová uložení	114
3.3.3 Závěsové uložení	118
3.3.4 Zvláštní ložiska s malým třením	119
3.4. Valivá uložení	121
3.5. Břitová uložení	126
3.6. Mazání ložisek	128

4. Zadržovací a aretační mechanismy

4.1. Zadržovací (blokovací) mechanismy	131
4.2. Aretační mechanismy	135
Justážní (seřizovací) mechanismy	142

5. Součásti pro převádění pohybu

5.1. Hřídele	146
5.2. Hřídelové spojky	149
5.2.1 Pevné spojky	149

5.2.2	Výsuvné spojky	155
5.2.3	Samočinně výsuvné spojky	157
5.3.	Převody tahovými členy	160
5.4.	Třecí převody	165
5.5.	Ozubené převody	171
5.5.1	Rozdělení	171
5.5.2	Základní pojmy a podmínky ozubení	172
5.5.3	Čelní ozubená kola	176
	Cykloidní ozubení	176
	Evolventní ozubení	178
	Průběh zubů čelních soukolí	182
5.5.4	Kuželová ozubená soukolí	184
5.5.5	Šroubová a šneková soukolí	185
5.5.6	Materiál a konstrukce ozubených kol	189
5.5.7	Ozubené převody ladicích mechanismů	191
5.6.	Převody pákové a vačkové	196
5.6.1	Převody pákové	196
5.6.2	Převody vačkové	199
6. Součásti pro ovládání pohybu		
6.1.	Ovládače	202
6.1.1	Tlačítka	203
6.1.2	Točítka	205
6.1.3	Páčky	207
6.1.4	Umístění ovládačů	208
6.2.	Sdělovače	210
6.2.1	Optické sdělovače	210
6.2.2	Akustické sdělovače	216
6.3.	Mechanismy s přerušovaným pohybem	217
6.3.1	Západkové krokové mechanismy	217
6.3.2	Ozubené krokové mechanismy	222
7. Regulátory rychlosti a tlumiče		
7.1.	Regulátory rychlosti otáčení	224
7.2.	Tlumiče měřicích přístrojů	232
7.3.	Tlumiče vypínačů	235
7.4.	Tlumení otřesů a chvění	237
7.5.	Tlumení hluku	241
8. Pružiny		
8.1.	Kontaktní pružiny	246
8.2.	Pružiny měřicích přístrojů	251

8.3. Pružiny akumulací — střadačové	252
8.4. Pružiny zkrutné — zkrutky	255
8.5. Pružiny tažné a tlačné	255
8.6. Pružiny pryžové	256
8.7. Montáž a upínání pružin	257
9. Ochrana přístrojů před tepelnými účinky	261
10. Těsnění přístrojů	269
11. Stínění v elektronických přístrojích	274
12. Konstruktivní cvičení	277